

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3135/2017. (VI. 8.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában – *dr. Stumpf István* alkotmánybíró párhuzamos indokolásával – meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Bfv.III.765/2016/2. számú végzése, valamint a Fővárosi Ítéltábla 3.Bhar.92/2015/12. számú ítélete, továbbá a Fővárosi Törvényszék 20.Bf.10.811/2011/15. számú ítélete és a Pesti Központi Kerületi Bíróság 18.B.33.122/2008/34. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének *d*) pontja, valamint az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján előterjesztett alkotmányjogi panaszában kérte, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a Kúria Bfv.III.765/2016/2. számú végzése, valamint a Fővárosi Ítéltábla 3.Bhar.92/2015/12. számú ítélete, továbbá a Fővárosi Törvényszék 20.Bf.10.811/2011/15. számú ítélete és a Pesti Központi Kerületi Bíróság 18.B.33.122/2008/34. számú ítélete alaptörvény-ellenességét és semmisítse meg azokat, mivel a hivatkozott végzés, valamint ítéletek az indítvány szerint sértik az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdését.
- [2] 1.1. Jelen alkotmányjogi panasz előzményeként az Alkotmánybíróság az 1/2015. (I. 16.) AB határozatában (a továbbiakban: Abh.) megsemmisítette a Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság 3.Bhar.16/2013/5. számú ítéletét (amely a jelen alkotmányjogi panaszban is érintett Fővárosi Törvényszék 20.Bf.10.811/2011/15. számú ítéletét részben megváltoztatta, egyébként pedig azt helybenhagyta), mivel az sértette az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdését. Az Abh. alapjául szolgáló ügy tényállása szerint a Pesti Központi Kerületi Bíróság 2011. szeptember 11-én kelt ítéletében az indítványozó (mint magánvádló) által indított büntetőeljárásban a vádlottat (akinek közösségi oldalán az indítványozó becsületét sértő kifejezések jelentek meg) becsületsértés vétsége miatt 3 év próbára bocsátotta. A vádlott fellebbezése folytán a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 2012. november 27-én a vád tárgyává tett cselekmény minősítésének megváltoztatásával a vádlottat felmentette. A Törvényszék ezen ítéletét a magánvádló fellebbezése nyomán a Fővárosi Ítéltábla a – később az Abh. által megsemmisített – 3.Bhar.16/2013/5. számú ítéletében részben megváltoztatta, a vádlottat azonban a becsületsértés vádja alól ugyanúgy felmentette. A részbeni megváltoztatás oka az volt, hogy az Ítéltábla szerint az indítványozó ügyvédként, mint az igazságszolgáltatásban dolgozó *közszereplő* került a vádlottal kapcsolatba, amikor családügyi perben ellenérdekű félként a terhelt házastársának perbeli jogi képviselőjét látta el. A közszereplő jelleg miatt azonban túrési küszöbének is magasabbnak kell lennie, így sértő, méltatlan hangvételű kritikát is el kell viselnie. Az Ítéltábla döntése ellen az indítványozó alkotmányjogi panasszal élt, amely nyomán az Alkotmánybíróság az Abh.-ban megállapította, hogy az Ítéltábla döntése sérti az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdését, így azt megsemmisítette. Az Abh. kimondta ugyanis, hogy az Ítéltábla alaptörvény-ellenesen terjesztette ki a véleménynyilvánítás szabadságát, és ezzel a panaszosnak az emberi méltóság részét képező jó hírnévhez való joga indokolatlanul csorbult.
- [3] 1.2. Az Abh. döntése nyomán a Fővárosi Ítéltábla a megismételt eljárásában hozott ítéletében mindenekelőtt rögzítette, hogy az ügyet nem aszerint vizsgálja, hogy az indítványozó közszereplőnek minősül-e vagy sem, és az Emberi Jogok Európai Bíróságának közszereplők bírálhatóságával összefüggő gyakorlatát sem veszi figyelembe döntése meghozatalakor. Ezek alapján ítéletében megállapította, hogy a vádlott nem bűnös a becsületsértés vétségében, így a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság ítéletét e szerint megváltoztatta, egyebekben pedig a Törvényszék ítéletét helybenhagyta. Az Ítéltábla az ítélet indokolásában kiemelte, hogy a tanúként

meghallgatott személy beismerő vallomása alapján nem igazolható a vádlott bűnössége, sőt a felbujtóként való felelősség megállapításának feltételeit sem állnak fenn.

- [4] 1.3. Az indítványozó az Abh. alapján megismételt eljárásban hozott ítélőtáblai döntéssel szemben felülvizsgálati indítványt nyújtott be a Kúriához, mivel álláspontja szerint a támadott ítélőtáblai döntés figyelmen kívül hagyta a hatályos jogszabályokat, valamint nem vette figyelembe az Abh.-ban kimondottakat sem, azaz őt újra közszereplőnek minősítve mondta ki a vádlott becsületsértés miatti felmentését. Emellett a megállapított történeti tényállással sem értett egyet.
- [5] A Kúria végzésében érdemi vizsgálat nélkül utasította el a felülvizsgálati indítványt, mivel az nem felelt meg a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) 417. § (1) bekezdésének. A Be. 417. § (1) bekezdése határozza meg ugyanis azon személyek körét, akik jogosultak felülvizsgálati indítványt előterjeszteni. E szerint a terhelt terhére csak az ügyész terjeszthet elő felülvizsgálati indítványt. Mivel az indítványozó a terhelt terhére kívánta az Ítéltábla döntését megváltoztatni, így a Kúria végzésével elutasította indítványát.
- [6] 1.4. Az indítványozó ezt követően fordult az Alkotmánybírósághoz. Alkotmányjogi panaszában arra hivatkozott, hogy a támadott végzés és ítélet(ek) sérti(k) az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdését, ezért kéri azok megsemmisítését.
- [7] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában ügye történetének az ismertetését követően kiemelte, hogy álláspontja szerint a Fővárosi Ítéltábla ítéletében ismételt közszereplőnek nyilvánította, ezáltal azonban szembe ment az Abh.-val, és a hatályos jogszabályokat sem vette figyelembe. Úgy véli, hogy az Ítéltábla ítéletével szemben a Kúriához előterjesztett felülvizsgálati indítványát a Kúria alaptalanul utasította el, ami véleménye szerint szintén azt támasztja alá, hogy a bíróságok mindent megtesznek annak érdekében, hogy a vádlottat ne kelljen elmarasztalniuk.
- [8] 1.5. Az alkotmányjogi panasz beérkezését követően az Alkotmánybíróság főtárgya hiánypótlásra hívta fel a panaszost, mivel indítványában nem adott elő megfelelő alkotmányjogi érvelést.
- [9] Az indítványozó indítvány-kiegészítésében röviden ismertette az Abh. tartalmát, majd ezt követően előadta, hogy a Fővárosi Ítéltábla továbbra is szélesebb körű véleménynyilvánítási szabadságot engedett a vádlottnak, mint amennyit az Abh. álláspontja szerint megengedett, így az Abh.-ban megállapított alapjogsérelmet véleménye szerint a Fővárosi Ítéltábla nem orvosolta, ennek következtében megsértette az Alaptörvény XXIV. cikkében biztosított „*fair trial*” alapelvét. Úgy véli, az Ítéltábla a megismételt harmadfokú eljárásban részrehajló volt, és az alapjogait sértő állapotot fenntartotta.
- [10] 2. Az Abtv. 56. § értelmében az Alkotmánybíróság az ügyrendjében meghatározottak szerinti tanácsban eljárva dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról. A tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt feltételeit, különösen a 26–27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket.
- [11] 2.1. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatósága törvényi feltételeinek fennállását vizsgálta meg.
- [12] Az indítványozó alkotmányjogi panaszát az Abtv. 27. §-ára alapozza, amely szerint alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [13] A Kúria végzése ellen nincs helye fellebbezésnek, az indítvány tehát e tekintetben megfelel a törvényi feltételeknek.
- [14] Az indítványozó jogosultnak és érintettnek is tekinthető, mivel saját egyedi ügyével összefüggésben terjesztette elő az Abtv. 27. §-ára alapított alkotmányjogi panaszt.
- [15] A panaszos az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott határidőn belül terjesztette elő az indítványát.
- [16] 2.2. Az alkotmányjogi panasz az Abtv. 52. § (1b) bekezdése szerinti határozott kérelmet kell tartalmaznia. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó kérelme e feltételeknek csak részben felel meg.

Az indítványozó hivatkozott az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésének sérelmére, azonban ezen alaptörvényi rendelkezéssel összefüggésben nem terjesztett elő a saját maga alapjogsérelmét alátámasztó, alkotmányjogilag megalapozott indokolást – tekintettel arra, hogy indítványában csak a bírósági döntések tartalmát kifogásolta. Mindezek alapján az indítványozó kérelme az indítványban megjelölt alaptörvényi rendelkezés vonatkozásában nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b)* pontjában foglaltaknak. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlatot követ ugyanis a tekintetben, hogy az indokolás hiánya az ügy érdemi elbírálásának akadálya {lásd például: a 3058/2016. (III. 22.) AB végzés, Indokolás [11]}.

- [17] 2.3. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában elsősorban azt kifogásolta, hogy a Fővárosi Ítéltábla az Abh. nyomán megismételt harmadfokú eljárásban nem orvosolta az őt ért alapjogsérelmet, mivel nem állapította meg a vádlott bűnösségét. Ezzel összefüggésben fontos kiemelni, hogy az Alkotmánybíróság az Abh.-ban azért mondta ki az abban támadott Fővárosi Ítéltáblai döntés alaptörvény-ellenességét, mivel az indokolatlanul minősítette közszereplőnek az indítványozót ügyvédi tevékenysége tekintetében – és kötelezte ezáltal nagyobb tűrésre. Nem abban látta tehát az alapjogsérelmet, hogy a bíróság a vádlottat nem ítélte el becsületsértés vétsége miatt. Fontos hangsúlyozni azt is, hogy a Fővárosi Ítéltábla a megismételt eljárásban nem minősítette az indítványozót közszereplőnek, sőt kifejezetten ennek vizsgálatát mellőzve hozta meg ítéletét, így e tekintetben az Abh.-ban megállapítottakat követte.
- [18] Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint nem vizsgálja, hogy a bírói döntés indokolásában megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e ezeket a bizonyítékokat és érveket, illetve a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás vagy épp a bűnösségről való döntés megalapozott-e, mint ahogy azt sem vizsgálja, hogy bíróságok jogértelmezése helyesen illeszkedik-e a jogági dogmatika általánosan elfogadott szabályaihoz {elsőként lásd: 3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4], legutóbb megerősítette: 3117/2016. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [16]}. Az ügyben eljáró bíróság által alkalmazott mérlegelés ilyen felülvizsgálatától az Alkotmánybíróság mindaddig tartózkodik, amíg a mérlegelés pontosan körülírt, Alaptörvényben védelt jogot nem sért {lásd például: 8/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [55]; legutóbb lásd: 3250/2016. (XI. 28.) AB végzés, Indokolás [16]}.
- [19] 2.4. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában arra is hivatkozott, hogy álláspontja szerint a Kúria végzése a bizonyíték arra, hogy a bíróságok nem akarják megállapítani a vádlott bűnösségét. Ezzel összefüggésben az Alkotmánybíróság fontosnak tartja felhívni a figyelmet arra, hogy a felülvizsgálati indítvány mint rendkívüli jogorvoslat, a jogalkotó döntése nyomán csak egy taxatív meghatározott indítványozói körnek nyitott, amely a felülvizsgálati indítvány rendkívüli jellegére tekintettel az Alaptörvénnyel összeegyeztethetőnek tekinthető. Erre figyelemmel megállapítható, hogy mivel a Be. 417. § (1) bekezdése, a terhelt terhére csak az ügyésznek engedi meg a felülvizsgálati indítvány előterjesztésének lehetőségét, így a Kúria döntése nem okozott az indítványozónak alapjogsérelmet.
- [20] 3. A fentiekre tekintettel az Alkotmánybíróság az indítványt – az Abtv. 56. § (3) bekezdésére figyelemmel – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* valamint *h)* pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2017. május 30.

Dr. Varga Zs. András s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István alkotmánybíró párhuzamos indokolása

- [21] Egyetértek a rendelkező résszel, az alkotmányjogi panasz visszautasításával. Az indítvány kapcsán alaposabban vizsgálni kellett volna azonban azt, hogy egyáltalán jogosult volt-e az adott indítványozó az alkotmányjogi panasz előterjesztésére. Álláspontom szerint meg kellett volna állapítani azt, hogy a magánvádló a terheltet jogerősen felmentő ítélettel szemben előterjesztett alkotmányjogi panaszra már önmagában az Abtv. 27. §-ának sem felelt meg, ezért azt már emiatt vissza kellett volna utasítani.
- [22] Fenntartom álláspontomat, amit az indítványozó jelen alkotmányjogi panaszának előzményét képező alkotmányjogi panaszra kapcsán, az Alkotmánybíróság 1/2015. (I. 16.) AB határozatához fűződően már kifejtettem. Meggyőződésem, hogy senkinek sincs alkotmányos alapjoga más büntetőbíróvági elítéléséhez, s így nyilván senkinek sem sérülhet alapjoga (Alaptörvényben biztosított joga) amiatt, mert a terheltet jogerősen felmentették. Az alkotmányjogi panasz előterjesztésének viszont törvényi előfeltétele épp az, hogy az indítványozó alapvető jog sérelmére hivatkozzon. Így pusztán amiatt, mert az állami büntetőigény érvényesítésére irányuló büntetőeljárásban a vádlottat nem ítélték el, hanem felmentették, a magánvádló az alapvető jogának sérelmére hivatkozással eleve nem jogosult a büntetőügy érdemében hozott jogerős ítéletet alkotmányjogi panasszal megtámadni.
- [23] Álláspontomat az 1/2015. (I. 16.) AB határozathoz csatolt párhuzamos indokolásomban, majd a 3090/2016. (V. 12.) AB határozathoz csatolt különvéleményemben, illetve a 3147/2016. (VII. 22.) AB végzéshez csatolt párhuzamos indokolásomban már részletesen kifejtettem; indokaim megisméltése nélkül, azok alapján tartom megalapozottnak a jelen alkotmányjogi panasz visszautasítását is.

Budapest, 2017. május 30.

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1559/2016.

